

Valtioneuvoston asetus

seulonnoista

Annettu Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2006

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä, säädetään 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 1 ja 9 kohdan nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 928/2005:

1 §

Asetuksen tarkoitus

Tässä asetuksessa säädetään seulontojen järjestämisestä kunnan asukkaille osana kansanterveystyötä.

2 §

Seulonnan määritelmä

Seulonnalla tarkoitetaan tässä asetuksessa väestön tai tietyn väestönosan tutkimuksia tai näytteiden ottamista tietyn taudin tai sen esiasteen toteamiseksi tai taudin aiheuttajan löytämiseksi.

Seulonta on osa ehkäisevää terveydenhuoltoa. Seulontaan kuuluu kohderyhmän määrittäminen, yksilön neuvonta ja ohjaus, seulontatestiä ottaminen ja tutkimus, palautetiedon antaminen, jatkotutkimuksiin ohjaaminen sekä tarvittavien terveystietojen järjestäminen.

3 §

Seulontaohjelmat

Kunnan tulee järjestää asukkailleen valtakunnallisen seulontaohjelman mukaiset seulonnat seuraavasti:

- 1) rintasyöpäseulonta 50-69 vuotiaille, vuonna 1947 tai sen jälkeen syntyneille naisille 20-26 kuukauden välein;
- 2) kohdun kaulaosan syövän seulonta 30-60 vuotiaille naisille viiden vuoden välein;
- 3) raskaana oleville

a) varhaisraskauden yleinen ultraäänitutkimus raskausviikolla 10-14;

b) kromosomipoikkeavuuksien selvittäminen ensisijaisesti varhaisraskauden yhdistelmäseulonnan avulla (veriseula raskausviikolla 8-11 ja niskaturvotuksen mittaaminen yleisen ultraäänitutkimuksen yhteydessä raskausviikolla 10-12) tai vaihtoehtoisesti kolmoisveriseulonta raskausviikolla 14 tai 15 ja

c) ultraäänitutkimus vaikeiden rakennepoikkeavuuksien selvittämiseksi raskausviikolla 18-21 tai raskausviikon 24 jälkeen.

Kunta voi järjestää osana kansanterveystyötä myös muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja seulontoja taudin tai sen esiasteen toteamiseksi tai taudin aiheuttajan löytämiseksi taikka järjestää 1 momentissa tarkoitettuja seulontatutkimuksia siinä säädettyjä laajemmin.

Ennen 2 momentissa tarkoitettujen seulonnan aloittamista kunnan tulee arvioida, minkälaisia vaatimuksia seulonta asettaa terveydenhuollon palvelujärjestelmälle ja miten seulonta siihen vaikuttaa. Arvioon sisällytetään seulottavaa tautia, sen esiintyvyyttä ja hoitoa, seulontamenetelmiä, seulonnan vaikuttavuutta, organisoimista ja kokonaiskustannuksia sekä seulontaan liittyviä eettisiä kysymyksiä koskeva tarkastelu.

4 §

Seulontojen järjestäminen

Seulonta järjestetään kunnan ennalta päätämän ohjelman mukaisesti ottaen huomioon riittävä laadunhallinta- ja laadunvarmistusmenettely.

Asianmukaisten seulontapalvelujen tarjoamiseksi kunnan tulee seurata ja arvioida seulonnan laatua ja testien luotettavuutta.

5 §

Seulontaan osallistuminen

Kaikilla seulottavaan ryhmään kuuluvilla kunnan asukkailla on oltava oikeus osallistua seulontaan yhtäläisten perusteiden mukaisesti.

Seulontaan osallistuminen on vapaaehtoista. Seulonnan järjestämisestä vastaavan tulee huolehtia siitä, että kunnan asukkaiden saatavilla on riittävästi tietoa seulonnan tavoitteista ja vaikuttavuudesta, seulontaan mahdollisesti liittyvistä riskeistä sekä seulonnan järjestämisestä.

Kunnan asukkaita ei saa asettaa terveystalveluja järjestettäessä eriarvoiseen asemaan sen perusteella, ovatko he osallistuneet tai osallistuvatko he valtakunnallisen seulontaojelman mukaiseen tai muuhun kunnan järjestämään seulontaan.

6 §

Erityiset edellytykset

Seulontanäytteiden keräämiseen, tutkimi-

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2006

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

seen, palautteen antamiseen ja jatkotutkimuksiin osallistuvalla terveydenhuollon toimintayksiköllä tulee olla käytössään riittävä asiantuntemus ja toiminnan edellyttämä henkilöstö ja laitteisto.

7 §

Ohjaus ja seuranta

Sosiaali- ja terveystalvelalan tutkimus ja kehittämiskeskus seuraa ja arvioi yhteistyössä Kansanterveyslaitoksen ja muiden alan toimijoiden kanssa käynnissä olevia seulontaojelmia ja niissä käytettäviä menetelmiä.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Kunta on velvollinen järjestämään 3 §:ssä tarkoitetun kromosomipoikkeavuuksien seulonnan ja sikiön vaikean rakennepoikkeavuuden selvittämistä koskevan seulonnan tämän asetuksen mukaisesti kolmen vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta.

Tällä asetuksella kumotaan kansanterveysasetuksen (802/1992) 4 §.

Neuvotteleva virkamies Päivi Kaartamo